

Domácí péče

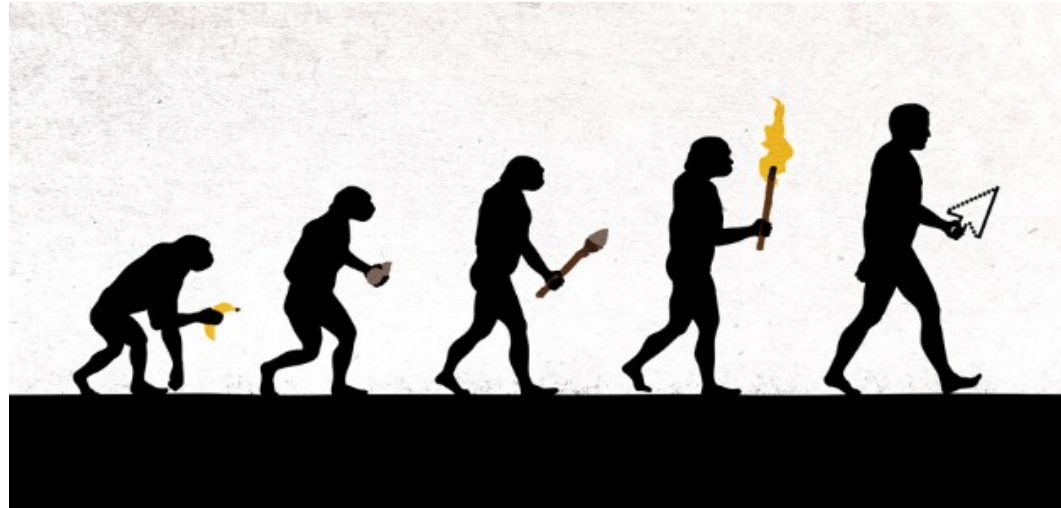
formy, indikace, typy ošetřovatelských návštěv

Mgr. Dana Soldánová

Katedra ošetřovatelství LF MU

Domácí péče

- ▶ je jedním z nejrychleji se rozvíjejících oborů ve zdravotnictví

Rozvoj agentur domácí péče přineslo I

- ▶ stárnutí populace - nárůst starých a chronicky nemocných
- ▶ vzrůstající ekonomický tlak - vysoké náklady na zdravotní péči, péče v domácím prostředí vede ke snižování nákladů a ke zkrácení hospitalizace
- ▶ rozvoj medicínských technologií - dialyzátory, ventilátory, infuze... již možno provádět v domácím prostředí

Rozvoj agentur domácí péče přineslo II

- ▶ zvyšující se poptávka klientů - zachování vlastního sociálního prostředí, organizování denního programu dle svých představ, zachování stereotypů a zvyklostí
- ▶ politické faktory - v některých státech EU získávají politici hlasy za podporu domácí péče a vytvoření vhodných podmínek pro její fungování

Formy domácí péče

Domácí péče může být poskytována v pěti základních formách:

- ▶ akutní domácí péče
- ▶ dlouhodobá domácí péče
- ▶ jednorázová domácí péče
- ▶ preventivní domácí péče
- ▶ hospicová domácí péče

Formy domácí péče - akutní domácí péče

- ▶ označována také jako domácí hospitalizace
- ▶ akutní, krátkodobá onemocnění - zvracení, průjmy, akutní bolesti pohybového aparátu, akutní záněty močových cest, chřipka...
- ▶ stavy po operacích a úrazech, které nevyžadují hospitalizaci
- ▶ péče několik dnů, maximálně týdnů
- ▶ péče zaměřena na navrácení zdraví a plné soběstačnosti

Formy domácí péče - dlouhodobá domácí péče

- ▶ nejčastější forma domácí zdravotní péče
- ▶ chronicky nemocní, z důvodu zdravotního nebo psychického stavu potřebují trvalou péči kvalifikovaného personálu
- ▶ péče několik měsíců až let
- ▶ udržení soběstačnosti, nácvik soběstačnosti, rehabilitace
- ▶ prevenci vzniku dekubitů a infekcí
- ▶ péče o dekubity a chronické rány
- ▶ monitoring zdravotního stavu, aplikaci léčiv...

Formy domácí péče - jednorázová (ad hoc) domácí péče

- ▶ indikována většinou z provozních důvodů ordinace praktické lékaře (nemoc, dovolená...)
- ▶ aplikace injekcí, odběry biologického materiálu

MUDr. Sýkorová Pavla

Dovolená

od 27.7. do 2.8.2015
od 24.8 do 30.8.2015

omezený

provoz

od 3.8. do 9.8.2015

Děkujeme za pochopení

Formy domácí péče - preventivní domácí péče

- ▶ zdravotní stav vyžaduje monitoraci v pravidelné frekvenci
- ▶ poskytována v intervalu týdnů, měsíců na základě indikace lékaře
- ▶ měření vitálních funkcí, odběry biologického materiálu, monitoring celkového stavu
- ▶ změny se hlásí ošetřujícímu lékaři

Formy domácí péče - hospicová domácí péče

- ▶ v preterminálním a terminálním stádiu života
- ▶ dožití do 6 měsíců
- ▶ tlumení symptomatologických příznaků (bolesti)
- ▶ emocionální podpora klienta a jeho rodiny

Formy domácí péče - hospicová domácí péče

- ▶ hospicovou domácí péči nabízí jen někteří poskytovatelé
- ▶ vyčleněné sestry - věnují se pouze umírajícím
- ▶ délka návštěvy dle potřeb klienta a jeho rodiny

Indikace domácí péče

- ▶ nárok na domácí péči má každý občan ČR bez ohledu na věk, pohlaví, rasu, náboženství nebo politickou orientaci
- ▶ určující je zdravotní stav a stav sociálního prostředí
- ▶ o potřebnosti péče rozhoduje lékař

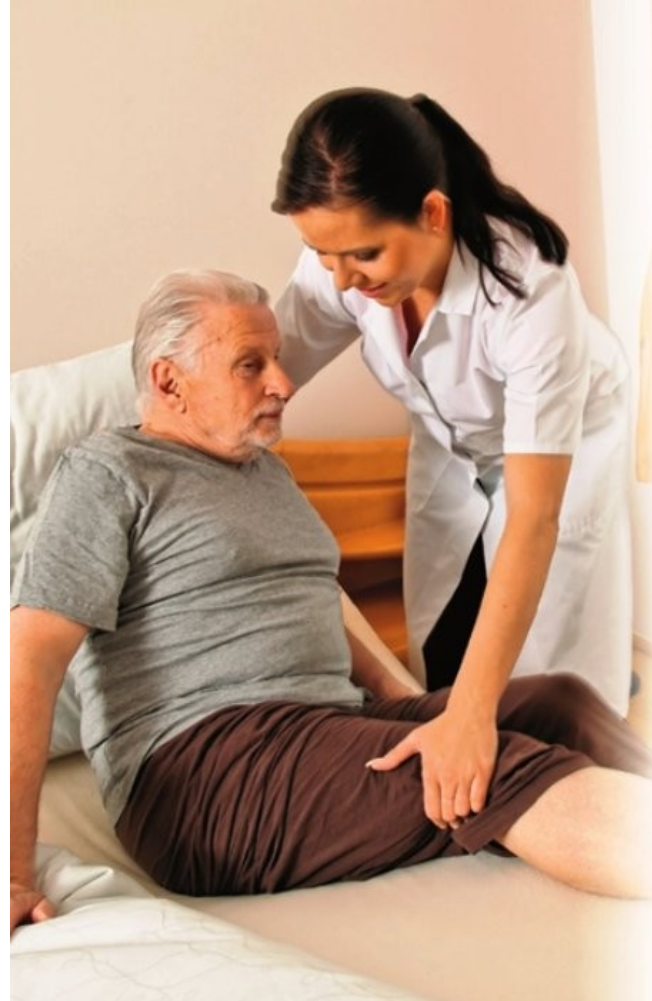
Indikace domácí péče

- ▶ podmínkou je stabilizovaný zdravotní stav
- ▶ indikováni jsou nemocní plně nebo částečně závislí na pomoci druhé osoby

Indikace domácí péče

- ▶ dle vyhlášky MZ ČR č. 55/2000 je domácí péče formálně evidována jako odbornost 925 - domácí zdravotní péče

Indikace domácí péče

dle vyhlášky 493/2008 Sb. může DP indikovat pouze:

- ▶ praktický lékař (platnost indikace max. 3 měsíce)
- ▶ ošetřující lékař lůžkového zařízení po ukončení hospitalizace (platnost indikace 14 dní)

pokud DP požaduje např. ambulantní specialista, musí požádat praktického lékaře, aby domácí péči indikoval

Indikace domácí péče

- ▶ o rozsahu a frekvenci návštěv rozhoduje praktický nebo ošetřující lékař

Indikace domácí péče

- ▶ je možné ordinovat i péči nehrazenou ze zdravotního pojištění (např. u cizích státních příslušníků bez zdravotního pojištění, péči mimo rozsah stanovený předpisy), pak péči hradí pacient

Indikace domácí péče

- ▶ lékař vystaví poukaz na odbornost 925 - domácí zdravotní péče
- ▶ uvádí zdravotní údaje, rozsah péče pomocí časového kódu ošetřovací návštěvy a materiálových kódů výkonu, frekvenci návštěv

Kód pojišťovny	požaduje díl A	IČP Odbornost	Datum	Pořadové číslo poukazu nepřerušené DP:
POUKAZ NA VYŠETŘENÍ / OŠETŘENÍ DP				Platnost do:
Pacient				
Č. pojištěnce		Základní diagnóza		
Variabilní symbol		Ost. dg.		
		Kód náhrady		
Ad zařízení domácí péče:				razítko a podpis požadujícího
Adresa pacienta (místo poskytování DP) a telefon:				
Další příslušníci domácnosti na této adrese: ano – ne				
Kontaktní osoba pro DP (jméno, vztah k pacientovi, adresa a telefon – je-li rozdílná od adresy pacienta):				
Pacient v péči pečovatelské služby: ano – ne				
Mobilita pacienta: a) plná				
b) omezená:				
Smyslové omezení:				
Schopnost základní sebeobsluhy, včetně dodržování léčebného režimu: a) plná				
b) omezená:				
Významné údaje o současné medikaci, včetně aplikace inzulínu a diety:				
.....				
Další informace (alergie, kontinence, údaje o bydlišti atd.):				
.....				
Cíl předepsané DP, kterého má být dosaženo:				
.....				
Požadováno: (Pro úhradu požadované péče pojišťovnou je nezbytná jednoznačná specifikace požadavku, včetně počtu v jednom dni a frekvence v týdnu)				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				
[]				

DITIS 115 004 13 ZP-06zpr1996 Dodává DITIS, s. r. o., PS 31, Oldřichovice 24, 562 06 Ústí n. O., telefon 0485934027, fax + záznamník 0465925701 Tisk FIKO, v. o. s., Česká Třebová

Kód pojišťovny **111** požaduje dle A IČP **XXXXXXXX** Datum **11.11.2022** Pořadové číslo poukazu nepřerušené DP: **1**
 Odbornost **001** Platnost do: **22.2.2020**

POUKAZ NA VYŠETŘENÍ / OŠETŘENÍ DP

Pacient **MLADÝ JAN**
 Č. pojištěnce **XXXXXX/0000** Základní diagnóza **I64**
 Variabilní symbol **F48** Ost. dg. **I250**
 Kód náhrady

Ad zařizení domácí péče: _____
 razítko a podpis požadujícího

Adresa pacienta (místo poskytování DP) a telefon: _____
Horní Dolní 12, Říčnı město, tel. ZZZ XXX YYY
 Další příslušníci domácnosti na této adrese: ano – ne

Kontaktnı osoba pro DP (jméno, vztah k pacientovi, adresa a telefon – je-li rozdílná od adresy pacienta): _____
MLADÝ Jaroslav (synovec), Řıčni 11, Řıčni lhotka, tel. XXX XX ZZZ
 Pacient v péči pečovatelské služby : ano – ne

Mobilita pacienta: a) plná _____
 b) omezená: **levostranná hemipareza**
 Smyslové omezení: **šedý zákal, slepota na lO, porucha sluchu (naslouchadlo)**
 Schopnost základní sebeobsluhy, včetně dodržování léčebného režimu: a) plná _____
 b) omezená: **potiže s koordinací při hygieně**

Významné údaje o současné medikaci, včetně aplikace inzulínu a diety: _____
Betaloc 200 1-0-0, Anopyrin 100mg 0-1-0, Sortis 1-0-0
HMR 12j.-10j.-10j. + NPH 8j. na noc ve 22hod.

Další informace (alergie, kontinence, údaje o bydlišti atd.): _____
Alergie: PNC, jodová dezinfekce, Inkontinence moči 1.st.

Cil předeepsané DP, kterého má být dosaženo: _____
Zlepšení mobility, nácvik sebeobsluhy, obnovení schopnosti chůze

Požadováno: (Pro úhradu požadované péče pojišťovnou je nezbytná jednoznačná specifikace požadavku, včetně počtu v jednom dni a frekvence v týdnu)
00000 XXX x x xxx x x xxx
xxxx x xxx x xxx.

00000 xxxxx yyyyyyyy yxcd.

IČP			Čís. dokladu			Poř. č.		
Odbornost			provedl dle B					
Var. symbol								
Datum	Kód	Poč.	Datum	Kód	Poč.	Datum	Kód	Poč.
1			36			71		
2			37			72		
3			38			73		
4			39			74		
5			40			75		
6			41			76		
7			42			77		
8			43			78		
9			44			79		
10			45			80		
11			46			81		
12			47			82		
13			48			83		
14			49			84		
15			50			85		
16			51			86		
17			52			87		
18			53			88		
19			54			89		
20			55			90		
21			56			91		
22			57			92		
23			58			93		
24			59			94		
25			60			95		
26			61			96		
27			62			97		
28			63			98		
29			64			99		
30			65					
31			66					
32			67					
33			68					
34			69					
35			70					

Vypĺňuje agentura domácí péče podle toho, co skutečně provádí.

Dne: _____

 razítko a podpis

Poukaz na vyšetření/ošetření DP

- ▶ originál poukazu v dokumentaci klienta v agentuře domácí péče
- ▶ kopie poukazu u praktického lékaře
- ▶ kódy výkonů jsou zdravotní pojišťovně vykazovány elektronicky

Indikace domácí péče

- ▶ poukaz domácí zdravotní péče se musí vystavit nový, pokud je třeba další odborný výkon, větší četnost návštěv... tzn. na každou změnu výkonů, změnu frekvence návštěv je třeba nový poukaz
- ▶ délka prvního poukazu maximálně 3 měsíce, poté poukaz obnovován, nejčastěji každý měsíc - dle spolupráce praktika a sestry domácí péče

Indikace domácí péče

- ▶ lékař může indikovat maximálně 3 hodiny péče denně s frekvencí 3 návštěv za den
- ▶ odbornou péči lze indikovat až na 5 hodin denně, tento rozsah musí ale schválit revizní lékař

Indikace domácí péče

- ▶ domácí péči není vhodné indikovat, pokud si to sám klient nepřeje nebo jeho zdravotní stav není stabilizovaný

Indikace domácí péče

- ▶ předpokladem dobrého fungování domácí péče je aktivní přístup klienta a jeho rodiny

Indikace domácí péče

Rodina:

- ▶ musí mít dostatek informací, jak provádět péči
- ▶ být schopna spolupráce s agenturou domácí péče
- ▶ podávat informace o potřebách a změnách stavu
- ▶ spolupracovat na úpravě domácího prostředí - bezpečnost

Indikace domácí péče

DP je možné přerušit:

- ▶ na žádost praktického lékaře
- ▶ pokud klient domácí péči odmítá nebo nespolupracuje
- ▶ pokud klient či prostředí, ve kterém se nachází, ohrožuje pracovníky
- ▶ pokud požadovaná péče není v možnostech poskytovatele

Nejčastější diagnózy

- ▶ onkologičtí pacienti
- ▶ pacienti po mozkových příhodách
- ▶ pacienti s chronickými ranami (vředy, dekubity...)
- ▶ skleróza multiplex
- ▶ diabetici s komplikacemi
- ▶ kardiovaskulární a respirační onemocnění
- ▶ ochrnutí pacienti
- ▶ Alzheimerova choroba
- ▶ Parkinsonova choroba

Typy ošetrovatelských návštěv

06313 - Ošetrovací návštěva typ I

- ▶ časový rozsah: 30 minut
- ▶ nositel výkonu: všeobecná sestra
- ▶ frekvence: maximálně 3krát denně

Typy ošetrovatelských návštěv

06313 - Ošetrovací návštěva typ I

Obsah výkonu:

- ▶ vyšetření stavu, sledování vitálních funkcí, monitoring u hrozící dekompenzace
- ▶ odběry biologického materiálu, orientační vyšetření biologického materiálu
- ▶ prevence kožních lézí, lokální ošetření kožních lézí, poranění, ran
- ▶ aplikace léčebné terapie p.o, s.c, i.m, i.v
- ▶ aplikace inhalační terapie
- ▶ aplikace parenterální terapie
- ▶ aplikace terapie při léčbě bolesti, dohled nad průběhem infuzní terapie
- ▶ podávání enterální formy léčiv

Typy ošetrovatelských návštěv

06313 - Ošetrovací návštěva typ I

Obsah výkonu:

- ▶ nácvik aplikace inzulínu
- ▶ edukace a reedukace k udržení nebo navození sebeobsluhy a soběstačnosti
- ▶ ošetrovatelská rehabilitace - kondiční a dechová cvičení, aktivace
- ▶ komplexní hygienická péče
- ▶ sestavení dietního a pitného režimu
- ▶ klyzma, cévkování, ošetření permanentních katetrů, ošetření stomií
- ▶ zácvik rodinných příslušníků ke zvládnutí jednoduchých ošetrovatelských intervencí

Typy ošetrovatelských návštěv

06315 - Ošetrovací návštěva typ II

- ▶ časový rozsah: 45 minut
- ▶ nositel výkonu: všeobecná sestra
- ▶ frekvence: maximálně 3krát denně
- ▶ obsah výkonu Ošetrovací návštěva typ II je stejný jako u Ošetrovací návštěvy typ I

Typy ošetřovatelských návštěv

06317 - Ošetřovací návštěva typ III

- ▶ **časový rozsah:** 60 minut
- ▶ **nositel výkonu:** všeobecná sestra
- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně
- ▶ obsah výkonu Ošetřovací návštěva typ III je stejný jako u Ošetřovací návštěvy typ I a II

Typy ošetrovatelských návštěv

06318 - Ošetrovací návštěva typ IV

- ▶ časový rozsah: 15 minut
- ▶ nositel výkonu: všeobecná sestra
- ▶ frekvence: maximálně 3krát denně
- ▶ obsah výkonu Ošetrovací návštěva typ IV je stejný jako u Ošetrovací návštěvy typ I

Výkony v domácí péči

- ▶ 06311 - zavedení, ukončení domácí zdravotní péče, administrativní činnost sestry
- ▶ příprava dokumentace a formulářů, sběr a administrativní zpracování dat, písemný záznam - osobní, rodinná, sociální anamnéza, vyhodnocení vyšetření, subjektivních i objektivních informací pro zavedení, obnovení či ukončení domácí péče

Výkony v domácí péči

06319 - Fyzická asistence při poskytování domácí péče

- ▶ **nositel výkonu:** všeobecná sestra, asistence dalšího pracovníka
- ▶ **čas výkonu:** 30 minut
- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně

Výkony v domácí péči

06319 - Fyzická asistence při poskytování domácí péče

- ▶ dle ordinace lékaře, u imobilního klienta, pověření dalšího člena týmu agentury domácí péče asistencí při provedení výkonu
- ▶ výkon začíná přípravou pomůcek, dohodou o způsobu provedení, informováním klienta o důvodu a způsobu provedení
- ▶ **obsah výkonu:** provedení ošetrovatelského výkonu u klienta, jehož náročnost vyžaduje přítomnost dalšího člena týmu agentury domácí péče

Výkony v domácí péči

- ▶ kódy ošetřovatelských návštěv obsahují i materiál a pomůcky
- ▶ v případě větší materiální potřeby se vykazuje ošetřovatelská návštěva + kód výkonu - materiál

Výkony v domácí péči

- ▶ u následujících kódů výkonů se jedná o vykazování materiálu
- ▶ ke kódu ošetřovací návštěvy se připisuje další kód - materiálové náklady výkonu

Výkony v domácí péči

06321 (pouze materiál) - Vyšetření stavu klienta sestrou ve vlastním sociálním prostředí

- ▶ **frekvence:** maximálně 1krát týdně
- ▶ **obsah výkonu:** provedení ordinovaného vyšetření klienta, vyšetření glykémie glukometrem, natočení EKG křivky, informování klienta o dalším zpracování výsledku vyšetření

Výkony v domácí péči 06323 (pouze materiál) - Odběr biologického materiálu

- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně

- ▶ **obsah výkonu:** odběr biologického materiálu - žilní krve, kapilární krve, moče, sputa, stolice, mazu, sekretů, bakteriální flóry a dalšího biologického materiálu dle ordinace lékaře, orientační vyšetření odebraného materiálu, bezpečné zajištění materiálu, označení odběrových nádob, vyplnění žádanek

Výkony v domácí péči

06325 (pouze materiál) - Aplikace ordinované parenterální terapie po písemném pověření ošetřujícím lékařem pro zajištění hydratace, energetických zdrojů a léčby bolesti

- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně
- ▶ **obsah výkonu:** aplikace i.v. terapie u dospělého nebo dítěte nad 10 let, kontinuální i.v. aplikace léčiva injekční nebo infuzní pumpou

Výkony v domácí péči 06327 (pouze materiál) - Ošetření stomií

- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně
- ▶ ošetření kolostomie, urostomie, nefrostomie, ileostomie, gastrostomie...
- ▶ **obsah výkonu:** zajištění vhodné polohy, odkrytí stomie, očištění stomie, uzpůsobení a připevnění kompenzační pomůcky, edukace klienta, rodinných příslušníků o dietním a pitném režimu, nácvik sebeobsluhy

Výkony v domácí péči 06329 (pouze materiál) - Lokální ošetření

- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně
- ▶ běžný převaz - lokální ošetření ohraničené kožní léze, defektu či poranění
- ▶ čištění tracheostomické kanyly, výměna tracheostomické kanyly, ošetření periferního či centrálního katetru

Výkony v domácí péči

06331 (pouze materiál) - Klysmá, výplachy, cévkování, ošetření permanentních katetrů

- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně
- ▶ cévkování ženy, ošetření permanentní cévky u muže i ženy, klysmá léčebná, očistná, výživná, terapeutická, výplach pochvy, laváže, proplachy drénů, stomií...

Výkony v domácí péči

06335 (pouze materiál) Nácvik a zaučování aplikace inzulínu

- ▶ **frekvence:** maximálně 3krát denně
- ▶ **maximálně:** 30krát za 14 dní
- ▶ **obsah výkonu:** zajištění vhodné polohy, předvedení techniky aplikace inzulínu, seznámení s dietním a pitným režimem diabetika, vhodným uskladněním inzulínu, riziky a způsoby řešení dekompenzace, edukace rodinných příslušníků

Výkony v domácí péči

06135 - Výkon sestry v době od 22 do 6 hodin

- ▶ **definice výkonu:** nejedná se o samostatný výkon, nýbrž příplatek za práci v nočních hodinách
- ▶ přičítá se ke každému kódu výkonu, který byl proveden v tomto časovém rozmezí
- ▶ v případě výslovné indikace lékařem, včetně doby provedení, je plně hrazen ze zdravotního pojištění

Výkony v domácí péči

06137 - Výkon sestry v den pracovního klidu nebo pracovního volna

- ▶ **definice výkonu:** nejedná se o samostatný výkon, nýbrž příplatek za práci v sobotu, neděli a ve svátek
- ▶ přičítá se ke každému kódu výkonu, který byl proveden v tomto časovém rozmezí
- ▶ v případě výslovné indikace lékařem, včetně doby provedení, je plně hrazen ze zdravotního pojištění

Výkony v domácí péči

06349 - Signální kód - ošetřovatelská péče o pacienta v terminálním stavu

- ▶ kód signalizuje zahájení hospicové péče
- ▶ hospicová péče je v plném rozsahu hrazena zdravotní pojišťovnou pouze 3 měsíce

Výkony v domácí péči

- ▶ **každý výkon končí:** záznamem do dokumentace klienta, předáním informací lékaři dle předem stanoveného plánu, v případě patologických změn - okamžitá signalizace praktickému lékaři
- ▶ **úklid pomůcek a likvidace materiálů**

Možnosti výkonů domácí péče

Hypodermoklýza - podkožní aplikace léků a tekutin

- ▶ kanyla do podkoží na přední straně hrudníku, na bříše, na paži
- ▶ subkutánní jehlu lze ponechat 5 - 7 dní
- ▶ rychlost podání individuální, začínáme 50 ml/h, poté dle tolerance (zda dochází k resorpci tekutiny z podkoží)
- ▶ celkový objem se pohybuje v rozmezí 500 - 2000 ml/24 h, infuzi lze s výhodou podat během nočního spánku

Možnosti výkonů domácí péče

Hypodermoklýza - podkožní aplikace a tekutin

roztoky vhodné k aplikaci:

- ▶ NaCl (0,9 %), roztok NaCl + glukózy, 5 % roztok glukózy
- ▶ lze podávat KCl podle lokální tolerance, maximálně v koncentraci 20 - 40 mmol/l

Možnosti výkonů domácí péče

Hypodermoklýza - podkožní aplikace léků

léky vhodné k aplikaci:

- ▶ Clodronat (Bonafost, Lodronát - léčba nádorové hyperkalcemie a kostních metastáz)
- ▶ Morfin (opiát, silné analgetikum)
- ▶ Diclofenac (proti zánětu, částečně tlumí bolest)
- ▶ Dexametazon (kortikosteroid)
- ▶ Haloperidol (antipsychotikum)
- ▶ Midazolam (benzodiazepim, sedace, myorelaxace)
- ▶ Tramadol (neopioidní analgetikum)

Možnosti výkonů domácí péče

Implantabilní porty - aplikace léků a tekutin

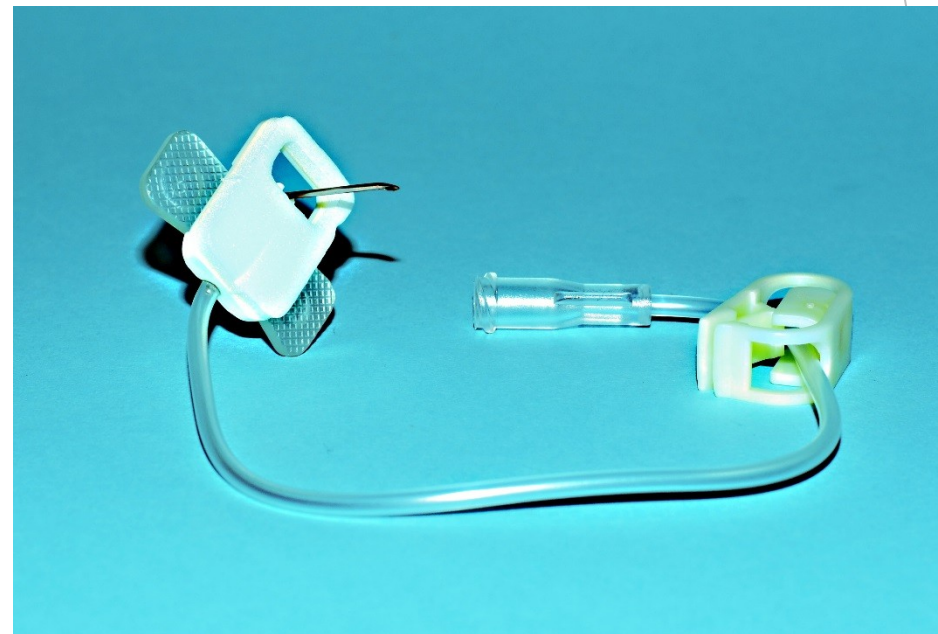
- ▶ přístup do cévního systému, do epidurálního a subarachnoidálního prostoru
- ▶ hydratace, parenterální výživa, léčba bolesti...
- ▶ port zaveden pod kůží na přední straně prsního svalu nebo alternativně na břišní stěně

Možnosti výkonů domácí péče

Implantabilní porty - aplikace léků a tekutin

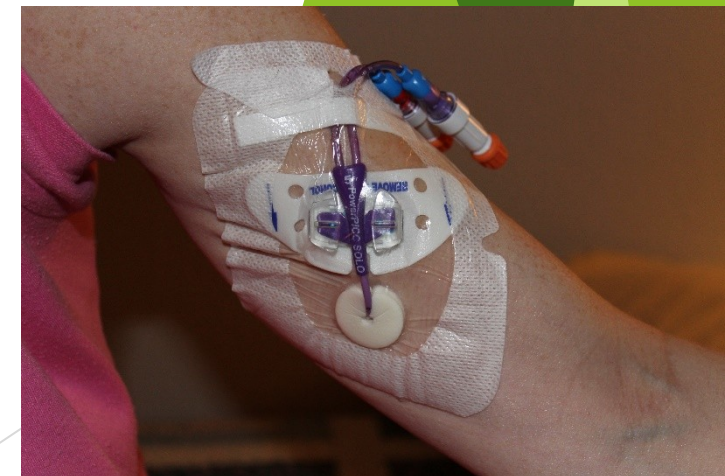
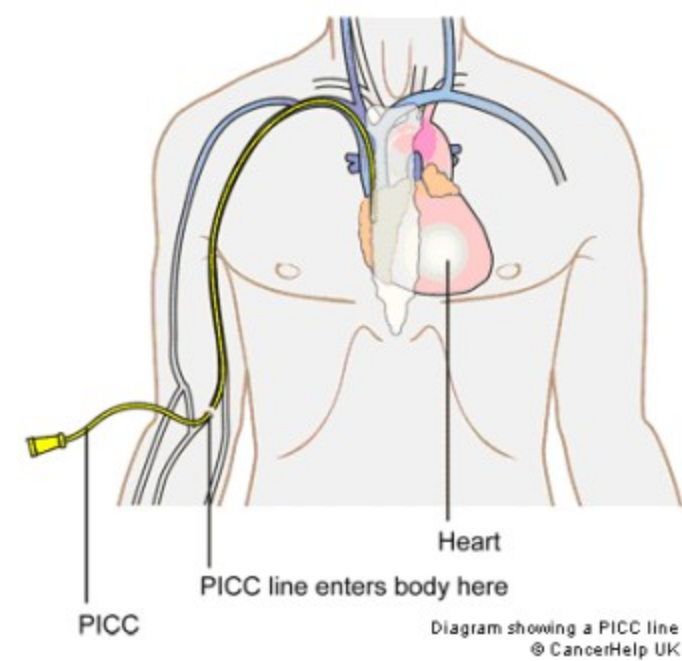
- ▶ pro vpich do portů je používána jehla se speciálně upravenými hroty - Huberova jehla
- ▶ port je určen zhruba pro 2 až 3 tisíce vpichů

Možnosti výkonů domácí péče

Trvalý žilní katetr - aplikace léků a tekutin

- ▶ katetr PICC (peripherally inserted central catheter) tunelizován z periferních žil na předloktí (vena cephalica, vena basilica), končí v horní duté žíle
- ▶ kratší léčba max. 12 týdnů
- ▶ pro pacienty, kde nelze port

Možnosti výkonů domácí péče

Trvalý žilní katetr - aplikace léků a tekutin

- ▶ permanentní katetry do žilního řečiště, tunelizovány z místa vpichu v podklíčkové žíle
- ▶ liší se průměrem, materiálem, počtem vstupů
- ▶ Broviac, Croshong, Hickmannův katetr

Použité zdroje

- ▶ <http://www.domaci-pece.eu/obsahy-vykonu/>
- ▶ <http://www.domaci-pece.info/metodika-vykazovani-domaci-pece>
- ▶ <http://www.wikiskripta.eu/>